

บทที่ ๑๒

แจก อุ การันต์ในนปุงสกสิงค์

อุ การันต์ ไนหนองสกลิ่งค์

เมื่อลงวิภัตตินามแล้วมีการเปลี่ยนแปลงดังนี้

(ต่างจาก อี การันต์ไนหนองสกลิ่งค์เฉพาะ ปฐมา., หุตียา., อาลปะนะ นอกนั้นเหมือนหนองสกลิ่งค์)

วิภัตติ	เอกวचณะ		พหูวचณะ	
ป.	उ+लि	=उ	उ+यो	=उनि, उ
तु.	उ+उं	=उं	उ+यो	=उनि, उ
त.	उ+ना	=उना	उ+हि	=उहि, उग्नि
जतु.	उ+स	=उसुस, उन्	उ+न्	=उन्
पणु.	उ+सुमा	=उसुमा, उमहा	उ+हि	=उहि, उग्नि
ज्.	उ+स	=उसुस, उन्	उ+न्	=उन्
स.	उ+सुमी	=उसुमी, उमहि	उ+सु	=उसु
आ.	उ+लि	=उ	उ+यो	=उनि, उ

ลำดับ	เอกวจนะ	พหูวจนะ	คำแปลอายตนิบาต
ป.	วตถุ	วตถุณิ, วตถุ	อ. (อันว่า) / อ.____ท. (ทั้งหลาย)
ท.	วตถุํ	วตถุณิ, วตถุ	ซึ่ง, ลู้, ยั่ง, ลึ้น, ตลอด, กะ, เฉพาะ
ต.	วตถุณา	วตถุหิ, วตถุภิ	ด้วย, โดย, อัน, ตาม, เพราะ, มี
จต.	วตถุสฺส, วตถุโน	วตถุณํ	แก่, เพื่อ, ต่อ
ปญ.	วตถุสฺมา, วตถุมฺหา	วตถุหิ, วตถุภิ	แต่, จาก, กว่า, เหตุ
ฉ.	วตถุสฺส, วตถุโน	วตถุณํ	แห่ง, ของ, เมื่อ
ส.	วตถุสฺมี, วตถุมฺหิ	วตถุสฺ	ใน, ใกล้, ที่, ครั้นเมื่อ, ในเพราะ
อา.	วตถุ	วตถุณิ, วตถุ	แน่ะ, ดูก่อน, ข้าแต่

ลำดับ	เอกวจนะ	วิธีลงวิภัติ
ป.	วตถุ	ลบ ลี
พ.	วตถุ์	แปลง อ์ เป็น นิคคหิต (ไม่ใช่ลง อ์ คง อ์)
ต.	วตถุณา	ที่เหลือนี้อมีวิธีการเหมือน ครู
จต.	วตถุสฺส, วตถุโน	
ปญ.	วตถุสฺมา, วตถุมฺหา	
ฉ.	วตถุสฺส, วตถุโน	
ส.	วตถุสฺมี, วตถุมฺหิ	
อา.	วตถุ	

ลำดับ	พหูพจน์	วิธีลงวิภาคี
ป.	วตฺถุณิ, วตฺถุ	ที่ชะ อุ เป็น อุ แปลง โย เป็น นิ, ลบ โย
พ.	วตฺถุณิ, วตฺถุ	ที่ชะ อุ เป็น อุ แปลง โย เป็น นิ, ลบ โย
ต.	วตฺถุหิ, วตฺถุภิ	ที่เหลือมีวิธีการเหมือน ครุ
จต.	วตฺถุณํ	
ปญ.	วตฺถุหิ, วตฺถุภิ	
ฉ.	วตฺถุณํ	
ส.	วตฺถุสุ	
อา.	วตฺถุณิ, วตฺถุ	

๑. เทวทูตวตถุ มยา วุจฺจเต.

อ.เรื่องของพระเทวทัต อันข้าพเจ้า จะกล่าว.

๒. ปญฺจ วตถุณี ภควตา น อนฺุณฺณายนฺติ.

อ.วัตถุ ๕ อันพระผู้มีพระภาคเจ้า ย่อมไม่อนุญาติ.

๓. สตุถา เทวทูตวตถุ กเถสิ.

อ.พระศาสดา ย่อมตรัส ซึ่งเรื่องของพระเทวทัต.

๔. เทวทูโต ปญฺจ วตถุณี ยาจติ.

อ.พระเทวทัต ย่อมขอ ซึ่งวัตถุ ๕

๕. เทวทูต อัญเตน วตฺตุนา พุทฺธํ อพฺภากิจฺจติ.

อ.พระเทวทูต ย่อมตู่ ซึ่งพระพุทธเจ้า ด้วยเรื่อง อันไม่จริง.

๖. เทวทูต ปญฺจหิ วตฺตุนิ นวภิกฺขุ โฉวหติ.

อ.พระเทวทูต ย่อมกล่าวสอน ซึ่งพระนวกะ ๗. ด้วยวัตถุ ๗. ๕

๗. ทุคฺคโต มนาปวตฺตุนเ อตฺถาย ภตฺตี กโรติ.

อ.คนขี้ญู่ใจ ย่อมทำ ซึ่งการรับจ้าง เพื่อประโยชน์ แก่วัตถุที่น่าชอบใจ.

๘. วาณิไซ มหคฺชวตฺตุนํ อตฺถาย ฐนํ เปเสติ.

อ.พ่อค้า ย่อมส่งไป ซึ่งทรัพย์ เพื่อประโยชน์ แก่วัตถุอันมีค่ามาก ๗.

๙. มนุสฺสา อิกฺขุสฺมา วตฺถุสฺมา วิปฺปยุญฺชนฺติ.

อ.มนุสฺยํ ท. ย่อมพลัดพราก จากวตฺถุ อันตนปรารถนาแล้ว.

๑๐. สङฺกฺขาโท ปญฺจฺหิ วตฺถุหิ อุปฺปชฺชติ.

อ.สङฺกฺขาโท ย่อมเกิดขึ้น จากวตฺถุ ท. ๕.

๑๑. เทวาทตฺตวตฺถุโน อุปฺปตฺติเหตุ ติปิฏฺฐเกสฺส ปญฺญายติ.

อ.เหตุเกิดขึ้น แห่งเรื่องของพระเทวทัต ย่อมปรากฏ ในพระไตรปิฎก.

๑๒. ปญฺจนํ วตฺถุนํ ปโยชนํ นตฺถิ.

อ.ประโยชน์ ของวตฺถุ ท. ๕ ย่อมไม่มี.

๑๓.ปณฺจ วตฺถุณี เทวทตฺตวตฺถุสฺมึ ปณฺญายนฺติ.

อ.วตฺถุ ท. ๕ ย่อมปรากฏ ในเรื่องของพระเทวทัต.

๑๔.นวกภิกฺขุ ปณฺจสุ วตฺถุสุ ปสฺสึทนต์.

อ.พระนวกะ ท. ย่อมเลื่อมใส ในวตฺถุ ท. ๕.

๑. จงแปลประโยคต่อไปนี้เป็นภาษาบาลี

๑) อ.น้ำตา ท. บนใบหน้า ของนายช่าง.

๒) อ.ไม้ ท. ในนา ของกวี.

๓) อ.แร่ดีบุก ท. ในไร่ ของอธิบดี.

๔) อ.ยาง ท. บนเข่า ของกวาง.

๕) อ.ธนุ ท. ของข้าศึก ท. บนสะพาน.

๖) อ.หนวด ท. ของแมว ท. บนต้นไม้.

๗) อ.ดวงตา ท. ของสัตว์เลี้ยง ท. ใกล้ต้นมะรุม.

๘) อ.อายุ ท. ของสัตว์ ท. ในอดีต.
